

Norra Djurgårdsstaden

- **PM om behov och önskemål avseende Östermalms stadsdelsnämnds verksamheter**

Syfte

Syftet med denna PM är att beskriva hur Östermalms stadsdelsförvaltning ser på utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden samt vilka behov och önskemål som finns för stadsdelsnämndens verksamheter. Stadsdelsförvaltningen ger också synpunkter på funktioner som inte direkt ligger under stadsdelsnämndens ansvarsområde men som berör våra verksamheter.

Denna PM är avsedd som ett underlag för bland andra stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret i planeringen av området samt som ett stöd för stadsdelsförvaltningens interna planering. Stadsdelsförvaltningen uppdaterar denna PM kontinuerligt, eftersom bland annat förändringar i projektet samt samhällsutvecklingen i övrigt kan påverka förvaltningens behov.

Stadsdelsnämndens behov redovisas också i remissvaren avseende detaljplanerna för området och preciseras i exploateringskontorets avtal med byggherrar. Inriktnings- och genomförandebeslut för t.ex. förskolor tas löpande upp i stadsdelsnämnden.

Bakgrund

Stockholm växer och Norra Djurgårdsstaden är ett av de stadsutvecklingsområden som planeras för att möta Stockholms ökade behov av bostäder, arbetsplatser, service och infrastruktur. När området är fullt utbyggt bedöms cirka 12 000 nya bostäder och 35 000 nya arbetsplatser finnas där. De 670 första bostäderna började byggas i maj 2011 och de första familjerna flyttade in i oktober 2012. I dagsläget har cirka 4 000 personer flyttat in i Norra Djurgårdsstaden.

Norra Djurgårdsstaden är ett av Europas största stadsutvecklingsområden och utgör även ett av Stockholms stads utpekade miljöprofilområde, där innovativa lösningar för en hållbar stadsutveckling ska prövas. De övergripande ekologiska målen är

en klimatanpassad och fossilbränslefri stadsdel 2030 där koldioxidutsläppen understiger 1.5 ton per person och år till 2020.

Norra Djurgårdsstaden sträcker sig från Hjorthagen i norr, över hamnområdet, till Loudden i söder och består av Hjorthagen, Värtahamnen samt Frihamnen och Loudden. Utvecklingen sker till stor del på områden som tidigare använts för gasproduktion och andra industriverksamheter. Hamnens verksamhet moderniseras och koncentreras till pirerna och container- och oljehanteringen flyttas från området. Det frigör landytor som är betydelsefulla för genomförandet.

Stadsdelsnämndens ansvarsområden

Stadsdelsnämnden ansvarar för att inventera och planera för att tillgodose behovet av förskolor och viss fritidsverksamhet, verksamhetslokaler och bostäder för personer med behov enligt SoL (Socialtjänstlagen) och LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt boende för äldre. Planeringen av boende för funktionshindrade samt äldre sker i samråd med socialförvaltningen respektive äldreförvaltningen. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för skötsel och utveckling av parker och grönområden samt för att verka för en trygg miljö för boende, besökande och arbetande i stadsdelen.

Enligt *Program för hållbar stadsutveckling - Norra Djurgårdstaden visar vägen mot en hållbar framtid* (antaget av kommunfullmäktige januari 2017), har stadsdelsnämnden också särskilt ansvar för att arbeta med social hållbarhet i Norra Djurgårdsstaden. Detta innebär bland annat att leda arbetet i fokusgruppen Leva och bo, som har genomförandeansvar samt uppföljningsansvar för ett antal delmål som finns beskrivna i Program för hållbar stadsutveckling. I detta arbete ingår bland annat att hålla i boendemöten för nyinflyttade samt genomföra temakvällar och andra aktiviteter som på olika sätt bidrar till att sprida kunskap och skapa engagemang kring hållbarhetsfrågor.

Park och grönpalnering

En långsiktigt hållbar, trygg och tillgänglig parkmiljö i en tätbebyggd stad ställer höga krav på utformning, funktion och kvalitet. En stabil parkstomme med riklig grönska, blomsterprakt, sittplatser, gångvägar och god belysning skapar förutsättningar för att på ett bra sätt kunna integrera ytor för t.ex. lek och spontanidrott.

Norra Djurgårdsstaden har en bra och genomtänkt grönpalnering, med många små närparker. Det är viktigt att det finns plats för både

grönska och lek i närparkerna. Högt besöksstryck ställer krav på hållbara material och väl disponerade ytor i förhållande till behovet. Tillgången till grönområden säkras genom att skapa bra kopplingar mellan Hjorthagsparken, Gärdet och Nationalstadsparken. Utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden sker i huvudsak på redan påverkad mark. I ett miljöprofilsområde och med närheten till Nationalstadsparken är det extra viktigt att grönområden och naturområden bevaras i största möjliga mån. Det gäller exempelvis Hjorthagsparken där det är viktigt att utveckla de rekreativa värdena, öka biologisk mångfald samt stärka ekosystemtjänsterna.

Även tillgänglighetsperspektivet är viktigt att ha med i planeringen av parker och lekplatser i Norra Djurgårdstaden. Det kan exempelvis handla om underlag på parkvägar och i lekplatser som möjliggör god framkomlighet för personer med rörelsehinder eller kontrastmarkeringar i parkmiljön så att synsvaga och personer med andra orienteringssvårigheter kan uppfatta nivåskillnader.

I planeringen av Norra Djurgårdsstaden används den s.k. grönytefaktor som är ett redskap för styrning av hur stor andel av mark och byggnader som ska vara gröna och hur grönskan ska utformas.

Hjorthagen

Hjorthagsdelen av Norra Djurgårdsstaden kommer att byggas på delar av gasverksområdet och på mark som använts för småindustri i Storängskroken. Den nya bebyggelsen får täthet och byggnadshöjder som innerstadens. Den höga exploateringen motiveras av närheten till innerstaden och till stora grönområden samt önskan att effektivt utnyttja stadens markreserver. Hjorthagen har som ambition att ha en friytetillgång med 25 m² per lägenhet. Detta mål uppnås i många etapper men inte alla. Med fria i detta avseende läggs ytor för allmän parkmark samt övriga gemensamma ytor samman med gårdsmarken.

Norra 1 och Västra

Inflytt i etappen Norra 1 startade redan 2012 och i området finns Husarviksparken som består av öppna gräsytor som trappar sig ner mot vattnet med sittbara gradängsteg. I området finns också kvarterslekplatsen Ekorrparken.

Strandparken är ett långsträckt grönt parkrum som planeras i mötet mellan den nya bebyggelsen och vattnet längs Husarviken. Ett grönt stråk längs Jaktgatan kopplar samman torget i Västra tillsammans med Husarviksparken intill Husarviken i Norra Hjorthagen.

Den befintliga Hjorthagsparken rustas upp i samband med exploateringen av Norra Djurgårdsstaden. Lekplatsen i Motalaparken ska förnyas och en parklek med tillhörande utemiljö för lek planeras vara färdigt 2019. Målet med upprustningen av Hjorthagsparken är att skapa ett attraktivt offentligt parkrum för barn och vuxna samt koppla ihop det gamla och nya Hjorthagen. Ett sammanhängande öppet parkstråk skapas när dalgången öppnas upp, genom att en del av Trollhättevägen tas bort och fyllnadsmassorna schaktas bort.

Hästhagsparken, norr om Ängsbruksgatan i etapp Västra, bildar en ekologisk spridningskorridor mellan Hjorthagsparken till etapp Norra 1 och Nationalstadsparken. I parken, som till stor del kommer att bestå av gräsytor, bevaras en del befintliga ekar och ett antal nya ekar nyplanteras. I parken planeras en gång- och cykelväg. Genom parken planeras det också för ett fuktstråk som ska ta hand om dagvatten.

Norra 2

I Norra 2 är nu Kontorsparken anlagd. Kontorsparken har kulturhistoriskt värde för gasverksområdet som helhet. I väster har parkens karaktär, med grusade gångar, stora parkträd och fruktträd bevarats och utvecklats, medan den östra delen behåller sin mer naturlika karaktär. I anslutning till en sänka i den nordöstra delen av parken finns nu en friliggande förskola. Förskolan är uppförd så att taket på byggnaden angränsar till höjden på parken och taket kommer att iordningsställas som parkmark, vilket gör att Kontorsparken sträcker sig ut över förskolans tak. Vegetationen som placeras på taket har valts utifrån perspektivet att förstärka parkens ekologiska värde. I parkmiljön har också en lekplats anlagts. Lekplatsen kommer att användas som förskolegård dagtid och som allmän lekplats övrig tid.

I Norra 2 kommer Strandparken att fortsätta anläggas längs Husarviken. Strandområdet rymmer idag och planeras att iordningsställas med svagt sluttande gräsytor som tillsammans med björk och aldungar understryker vikens naturprägel. Kvarteren definieras av en brygga i förlängningen av varje gata som även förstärker kontakten med vattnet. Strandskoningen restaureras där det är nödvändigt. Lekytor samt våtmarker för dagvattenhantering planeras att iordningsställas.

Gasklocka 3 och 4

I etappen Gasklocka 3 och 4 kommer en av de befintliga gasklockorna rivas och ge plats för ett bostadshus med cirka 320 lägenheter samt en förskola. Den andra av de två befintliga

gasklockorna kommer att bevaras och omvandlas för kulturellt innehåll. På de befintliga parkytorna som omgärdar byggnaderna, men som tidigare inte varit tillgängliga för allmänheten planeras Klockparken. Parkytorna kommer att restaureras och iordningsställas och lektyor kommer att planeras in.

Brofästet och Kolkajen-Ropsten

I etappen Brofästet planeras Båthusparken i tre olika delar med funktion av torg, lekplats och park. Parkdelen är planerad närmast vattnet och ses som en utvidgning av Strandparken.

I etappen Kolkajen och Gasverket Östra planeras en stadspark, vilket är en långsmal park som ska ligga i stråket mellan bron över Husarviken från Nationalstadsparken till Norra Djurgården och Hjorthagsberget. Den norra delen av parken mot Husarviken planeras få karaktär av en finpark med sittplatser, gräsyta för picknick och små lekplatser. I den mellersta delen av parken planeras en stor lekplats för olika åldrar och i den södra delen av parkstråket i naturmarken runt Hjorthagen finns goda förutsättningar för en naturlekplats med stora ytor att röra sig på i en skyddad miljö.

Långparken planeras fungera som ett aktivitets- och rörelsestråk genom etappen Kolkajen-Ropsten.

Södra Värtahamnen

Valparaiso

I etappen Valparaiso kommer en upprustning av den befintliga Finlandsparken att genomföras i samband med expolateringen. Parken planeras fungera som en kvarterspark för Valparaiso och andra närliggande områden med plats för både rekreation och aktiviteter. Parken ska innehålla två lekområden, en lekplats som kopplar till den planerade förskolan i anslutning till parken och en naturlek.

I etappen Valparaiso planeras också parken Plektrummet som ska kopplas ihop med Finlandsparken med en ny passage. Plektrummet planeras som ett mer multifunktionellt stadsrum där dagvattenhantering och aktivitet samexisterar och ska fungera som en mötesplats och nod i området. Platsen är aktivitetsinriktad och ska innehålla rörelselek och möjlighet till spontanidrott.

Södra Värtan

Södra Värtan planeras för en tät bebyggelse och friytor i form av torg och parker är begränsade vilket ställer krav på att ytor

utformas attraktivt och funktionellt. Gatorna inom detaljplanen ges en grön karaktär som länkar samman områdets grönska.

Ettapp 2

I ettapp två planeras två större parker, Värtanparken och Saltparken. Ett ingående värde för de två parkerna är att de ska få in grönska som bidrar till olika former av ekosystemtjänster som exempelvis ökad biologisk mångfald genom större artrikedom och vattenrening genom lokalt omhändertagande av dagvatten.

Mer detaljerad Park- och grönplaneringen för Södra Värtan samt för Frihamnen och Loudden kompletteras senare.

Förskolor

Stadsdelsförvaltningen räknar med att det, då Norra Djurgårdsstaden är helt utbyggd med 13 400 nya bostäder, behövs cirka 2 814 förskoleplatser med ett förskoletal på 0,21. Vilket skulle motsvara omkring 156 avdelningar med cirka 18 barn per avdelning.

Det är dock svårt att avgöra vilket det exakta behovet av antalet förskoleplatser kommer att bli. Detta beror dels på det faktiska antalet byggda bostäder inte alltid stämmer med vad som har planerats och att förvaltningen ser till stadsdelsområdet som helhet. Norra Djurgårdsstadens behov och utbud påverkas därför av det befintliga förskolebeståndet. Vid planeringen av förskola måste även hänsyn tas till att antalet små barn är som högst när bostadsområdet är nybyggt. Detta har varit tydligt i de etapper som redan är inflyttade i Norra Djurgårdsstaden, där en stor andel av barnen som börjar i de nyöppnade förskolorna har varit ettåringar. Behovet av förskoleplatser i de tidiga etapperna kommer troligtvis att minska framåt, vilket det tas hänsyn till vid förskoleplanering för kommande etapperna. För mer detaljerad information se särskilt förskoleplaneringsdokument.

Hjorthagen

Västra, Norra 1, Norra 2, Ängsbotten, Jackproppen, Gasverksområdet samt Gasklocka 3 och 4

Den första ettappen Norra 1 är idag helt färdigbyggd. Inflytt startade 2012 och här finns idag 670 lägenheter och tre förskolor med sammanlagt 8 avdelningar. Ettappen består av en fjärdedel parkmark.

Byggnation av ettappen Västra pågår fortfarande. Inflytt startade 2014 och beräknas innehålla 1 200 lägenheter då det är färdigbyggt

2017. Två förskolor har öppnat med sammanlagt 8 avdelningar, en tredje förskola med fyra avdelningar planeras öppna i slutet på 2017.

Inflytt i etapp Norra 2 startade i februari 2016 och då etappen är helt färdigbyggt 2017 kommer den innehålla 600 lägenheter och en förskola med fyra avdelningar. I detaljplan Ängsbotten planeras 520 bostäder, varav 290 studentbostäder, och första inflytt beräknas ske 2020. Då förvaltningen inte anser att etappen är lämplig för en förskola, på grund av buller från Norra länken samt Värtans västra bangård, planeras ingen förskola här. Behovet av förskoleplatser för denna etapp tillgodoses istället i Jackproppen, där 40 nya bostäder och en förskola med fyra avdelningar planeras.

Inflytt i etapp Gasklocka 3 och 4 planeras till 2019. Här kommer det tillkomma 320 nya bostäder och förskolebehovet kommer att täckas av en förskola med fyra avdelningar. I Gasverksområdet kommer en stängd industrimiljö omvandlas till en centrummiljö med service och kultur samt en liten andel bostäder, cirka 150 lägenheter. Här planeras en förskola med fem avdelningar (fyra avdelningar + en utegrupp) samt en f-9 skola med plats för 900 elever med tillhörande idrottshall, som planeras öppna 2019.

Brofästet, Kolkajen och Ropsten

I detaljplanen Brofästet planeras 560 lägenheter och två friliggande förskolor med sammanlagt åtta avdelningar, inflytt beräknas till 2019. I detaljplanen Kolkajen planeras det för 1 665 bostäder och två friliggande förskolor med sammanlagt åtta avdelningar, inflytt beräknas till 2019-2025. I etapp Ropsten planeras det för 365 nya bostäder men ingen förskola. Det finns dock planer på att bygga en förskola med 8 avdelningar på Rådjursstigen i gamla Hjorthagen. Denna förskola kommer att kunna nås från Kolkajen och Ropsten genom en ny gång- och cykelbro som ska gå från Hjorthagsberget ner till etappen Gasverket Östra och stadsparken som planeras där. Denna förskola kommer att kunna täcka en del av förskolebehovet i Kolkajen och Ropsten.

Ettapp	Planerad inflytt	Antal bostäder	Antal förskoleavdelningar
Norra 1	2012	670	9
Västra	2014-2017	1 200	12
Norra 2	2016-2017	600	4
Ängsbotten	2020	520	0
Jackproppen	2019	40	4
Gasverksområdet	2019	150	5

Gasklocka 3 o 4	2019	320	4
Brofästet	2019	560	8
Kolkajen	2019-2025	1 665	8
Ropsten	2019-2025	365	8
Totalt		6 090	62

Värtahamnen

I detaljplan Södra Värtan planeras sammanlagt 1 900 bostäder, med inflytt som startar 2021.

Etapp 1 och 2

Planen är uppdelad i två etapper. I den första etappen planeras två förskolor med sammanlagt åtta avdelningar. Inflytt planeras till 2021-2022. I den andra etappen planeras tre förskolor á fyra avdelningar. Inflytt planeras till 2022-2023.

Förskoleplanering i Frihamnen och Loudden kompletteras senare. Frihamnen och Loudden planeras vara färdigbyggt 2030 och kommer då innehålla cirka 5 000 bostäder.

Förskolegårdar och utevistelse

Förskolorna behöver ha tillgång till egen gård som behöver ligga i direkt anslutning till förskolan. Gården ska med fördel placeras inom fastigheten. Generellt för förskolegårdar gäller att det är angeläget att barnen får tillgång till en ändamålsanpassad och tillräckligt stor gård samt att förskolan placeras där ljud-, ljus- och luftförhållandena är så goda som möjligt. Enligt Boverket ger en bra gård många positiva effekter på barns hälsa, välbefinnande och utveckling. Gården behöver vara tillräckligt stor för att erbjuda flexibilitet och för att vara så fantasieggande att barnen kan få utlopp för sin kreativitet och öva sin motorik. Ett önskat läge är att samtliga förskolor i Norra Djurgårdsstaden har tillgång till en egen gård med goda lekvärden, och förvaltningen arbetar med detta i samtliga projekt.

Hjorthagen

Förskolorna i Hjorthagsdelen av Norra Djurgårdsstaden har nära till Nationalstadsparken samt den befintliga Hjorthagsparken vilket ger ett komplement till befintliga förskolegårdar. I Hjorthagen finns det idag tre lekplatser färdigställda och ytterligare 7 stycken planeras, varav en av dessa är en större temalekpark.

Södra Värtahamnen

Södra Värtahamnen planeras med en högre exploateringsgrad än Hjorthagen och de förskolor som planeras där kommer inte ha samma närhet till Nationalstadsparken och Hjorthagsparken som

förskolorna i Hjorthagen. I detta område ser förvaltningen ett stort behov av att skapa gröna offentliga platser med inslag av lek. Förvaltningen ser även ett behov av att skapa trygga och trafiksäkra kopplingar till Gärdet och de möjligheter för lek- och naturupplevelser som det kan erbjuda förskolorna i området.

Kultur och öppen verksamhet för barn och ungdomar

I ett nytt bostadsområde med många barnfamiljer kommer det även att finnas behov av öppen förskola, där nyblivna föräldrar med sina barn kan träffa andra föräldrar i samma situation. I Norra Djurgårdsstaden behöver det också finnas viktiga funktioner som vård-, mödravårds- och barnavårdscentral.

Hjorthagen

I Gasverksområdet planeras det för ett kulturkluster, med bland annat bibliotek och musikskola för barn och unga, ungdomsverksamhet och öppen förskola.

I den befintliga Hjorthagsparken kommer en parklek med tillhörande lekutemiljö anläggas och planeras att öppna 2019. En parklek är en öppen bemannad verksamhet för barn- och ungdomar där aktiviteterna kan variera, t.ex. kan öppen förskola hållas där under vissa tider.

Planering av kultur och öppen verksamhet för barn och ungdomar i Värtahamnen, Frihamnen och Loudden kompletteras senare.

Bostäder för personer med funktionsnedsättning

Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att öka utbyggnadstakten och att säkerställa att detta klaras i samverkan med bl.a. bostadsbolagen. Bostad med särskild service omfattas, sedan sommaren 2009, av valfrietssystemet och det har visat sig att bostad i innerstaden ofta efterfrågas av brukarna och deras anhöriga/juridiska ställföreträdare. I stadens budget för 2017 står att berörda nämnder i samband med större bostadsexploateringsprojekt ska pröva om projekten kan innehålla en andel om minst 5 procent lägenheter för särskilt boende, med prioriterad inriktning på boenden för personer med funktionsnedsättningar.

Då hyresnivåerna i Norra Djurgårdsstaden blir höga, är det viktigt att framhålla att detta medför kostnader även för stadsdelsnämnden. För bostäder för personer med funktionsnedsättning innebär det att den hyresdel som överstiger försäkringskassans maxnivå för bostadsbidrag, i dagsläget 5 825 kr, i huvudsak ska finansieras via det kommunala bostadstillägget för personer med funktionsnedsättning som bekostas av stadsdelsnämndens fasta

anslag. För en lägenhet med månadshyra på 12 000 kr kan detta därför medföra en merkostnad för stadsdelsnämnden med ca 75 000 per år och lägenhet.

Boendetyper

Att bo i en fullvärdig bostad är en viktig förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Därför måste lägenheterna uppfylla Boverkets byggregler, vilket innebär rum med inredning och utrustning för personlig hygien, rum eller avskiljbar del av rum för samvaro, sömn och vila, rum eller del av rum för matlagning.

Ju bättre alla lägenheter utformas från början, dvs. att de även kan fungera vid rörelsehinder, synskador etc., desto mindre blir behovet av vardagsstöd från andra t.ex. i form av hemtjänst. Detta innebär att man även om man får en funktionsnedsättning, i större utsträckning kan bo kvar hemma och inte behöver flytta till annan boendeform.

Gruppboend är ett boendebalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. En gruppboend omfattar ca 5-6 lägenheter där varje lägenhet ska vara ca 40 kvm. Utöver detta måste det i gruppboenden finnas förbindelse till gemensamt kök och matrum, samvarorum, tvättstuga och förråd samt personalutrymmen som kontor, jourrum och omklädningsrum samt dusch och toalett.

Med *serviceboend* menas vanligen ett antal lägenheter som har tillgång till personal, gemensamhetslokal, eventuell matdistribution etc. Lägenheterna är i regel anpassade efter den enskildes behov och kan ligga samlade i samma hus eller spridda mellan olika fastigheter i nära anslutning till gemensamhetslokalen.

Ett *stödboend* är en mellanform mellan ett helt självständigt boend och ett boend i gruppboend. I nära anslutning till stödboendet ska det finnas tillgång till gemensamhetslokal för hyresgästerna samt personalutrymmen i form av kontor, personalrum, omklädningsrum, dusch och toalett. Lägenheterna i ett stödboend bör ligga samlade.

Det är viktigt att i planeringen beakta att en bostad med särskild service inte bör placeras i nära anslutning till annan sådan bostad eller andra bostäder som inte är ordinära, t.ex. korttidshem eller särskilda boendeformer för äldre. Detta för att undvika en institutionell prägel. Dock bör de olika gruppboenderna

färdigställas ungefär samtidigt för att uppnå största möjliga samordningsvinst.

I Norra Djurgårdsstaden ser man idag ser förvaltningen främst ett behov av gruppboendestäder, nedan följer en beskrivning av befintliga och planerade bostäder för personer med funktionsnedsättning i respektive etapp.

Hjorthagen

Västra, Norra 1 och Norra 2

I etapp Norra 1 finns inga bostäder för personer med funktionsnedsättning. I etapp Västra finns idag ett serviceboende med 7 lägenheter i kvarteret Töfssingdalen och en gruppboendestad med fem lägenheter i kvarteret Tyresta.

I etappen Norra 2 finns det en serviceboendestad med plats för sex boende i kvarteret Hornslandet.

Brofästet och Kolkajen

I etappen Kolkajen-Ropsten planeras det för en gruppboendestad för 6 boende.

Värtahamnen

Södra Värtan etapp 1 och 2

I etapp 1 finns inga bostäder för funktionshindrade planerade. I etapp 2 finns en gruppboendestad för 6 boende planerad.

Planeringen av bostäder för funktionshindrade i Frihamnen och Loudden kompletteras senare.

Äldreomsorg

Behovet av olika slags boendeformer för äldre har minskat på grund av minskat antal äldre i befolkningen, högre standard och tillgänglighet för vanliga bostäder och bättre hälsa hos de äldre. Enligt prognoserna skulle dock behovet kunna öka igen från omkring år 2020 i Stockholms stad. Osäkerheten är dock mycket stor om hur det framtida behovet kommer se ut.

Stadsdelsnämnderna i region innerstaden, Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm, tar årligen fram en gemensam äldreboendeplan för vård- och omsorgsboende, servicehus och trygghetsboende med aktivitetscentra utifrån SWECO:s reviderade framskrivning av äldreomsorgsbehovet. En region kan inte tillgodoses alla de olika behov och önskemål om

äldreboende som efterfrågas inom det egna geografiska området. En samordning behöver därför göras på stadsövergripande nivå.

Enligt Äldreboendeplanering för innerstaden 2018, 2019-220 med utblick mot 2030/40 väntas konsumtionen av äldreomsorg totalt boende, hemtjänst, dagverksamhet på Östermalm minska från 1 965 personer år 2016 till 1 910 personer år 2020. Från och med år 2020 väntas antalet äldreomsorgstagare öka igen till 2 170 personer år 2030 och till 2 550 personer år 2040.

Vård- och omsorgsboende

Behovet av vård- och omsorgsboende på Östermalm väntas minska från 560 år 2016 till 540 platser 2020, för att sen öka till 590 platser år 2030 och till 750 platser år 2040.

Antal faktiska platser på vård- och omsorgsboenden inom Östermalms stadsdelsområde uppgick till 519 i december 2016. I november 2016 var antalet köpta månadsplatser i vård- och omsorgsboende från Östermalm utanför det egna stadsdelsområdet 570 platser. Inom stadsdelsområdet finns idag även tre öppna mötesplatser för äldre samt en dagverksamhet.

Stadsdelsförvaltningen deltar i planeringen av boende för äldre och bevakar markanvisningar för framtida behov av vård- och omsorgsboende inom regionen. Det är nödvändigt att de nya boendena är byggda för flexibel användning, så att de kan fungera som antingen äldre-, trygghets- eller seniorboende och därmed kunna anpassas till aktuella behov. Det är angeläget att alla lägenheter i bostadsområdet från början utformas så att de även kan fungera för personer med t.ex. rörelsehinder eller synskador. På så sätt kan även äldre i större utsträckning bo kvar hemma och inte behöva flytta till annan boendeform.

I ”Boendeplan 2017 med utblick 2040” har äldreförvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, stadsledningskontoret och Micasa Fastigheter AB analyserat behovet av nödvändiga åtgärder för att möta den kommande efterfrågan av platser på vård- och omsorgsboende. För region innerstaden konstateras att det totalt sett råder relativ balans mellan behov och efterfrågan till och med år 2024 med de förslag som äldreboendeplanen presenterar. Från och med år 2026 finns behov av ytterligare platser utöver de förslag som redovisas i planen. Behovet motsvarar åtta nya vård- och omsorgsboenden á 90 platser, i innerstaden, med färdigställande vartannat år från mellan 2026-2040. På Östermalm finns behov av två av dessa boenden, ett som är klart för inflytt 2026 och ett som är

klart för inflytt 2030. Norra Djurgårdstaden skulle kunna vara en lämplig plats för dessa boenden. I kommunfullmäktiges budget för 2017 står det att Östermalms stadsdelsnämnd i samarbete med Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska påbörja arbete för utbyggnad av ett vård- och omsorgsboende som ska stå klart för inflyttning 2026.

Trafik och kommunikationer

För att transportera fler människor och mer gods i en växande och hållbar stad behövs en övergång till mer kapacitetsstarka och resurseffektiva transportmedel. I Norra Djurgårdstaden planeras det för en tät och tillgänglig stad som ger underlag för långsiktigt hållbara transportsätt. I området tillämpas en tydlig trafikhierarki, som i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi prioriterar gång och cykel, följt av kollektivtrafik och i sista hand bilar. I Norra Djurgårdstaden, som byggs ut i snabb takt, är det viktigt att utbyggnaden av kollektivtrafiken byggs ut i samma takt. Detta är viktigt inte minst på grund av att Norra Djurgårdstaden är ett utpekad miljöprofilsområde där en stor del av invånarna förväntas klara sig utan egen bil genom att i större utsträckning använda sig av kollektivtrafik samt gång och cykel.

Ur ett barnperspektiv är sammanhängande, trevliga och trygga gångstråk (och cykelstråk) en viktig förutsättning för barns och ungas rörelsefrihet. Detta gäller även för äldre och personer med funktionsnedsättning. Genom att behålla, förstärka och skapa sammanhängande gångstråk mellan områden, funktioner och bebyggelse stärks möjligheterna att på egen hand ta sig till skola eller arbete, vänner och fritidsaktiviteter. Trygga och säkra vägar för skolbarn behöver planeras in för förskole- och skolbarn både inom och i anslutning till planområdet.

Kontaktpersoner Östermalms stadsdelsförvaltning

Christina Klang, stadsdelsdirektör, 08-508 100 15

Eva Broström, avdelningschef förskola och parklek, 08-508 107 84

Britt Mattsson, avdelningschef parkmiljö, 08-508 09 330

Jan Rönnberg, avdelningschef socialtjänst, 08-508 10 375

Marianne Snell, avdelningschef äldreomsorg, 08-508 10 552

Karin Sjöholm, lokalplanerare, 08-508 10 031

Sofia Regnell, samhällsplanerare, 08-508 09 021 (håller i uppdateringen av denna PM)